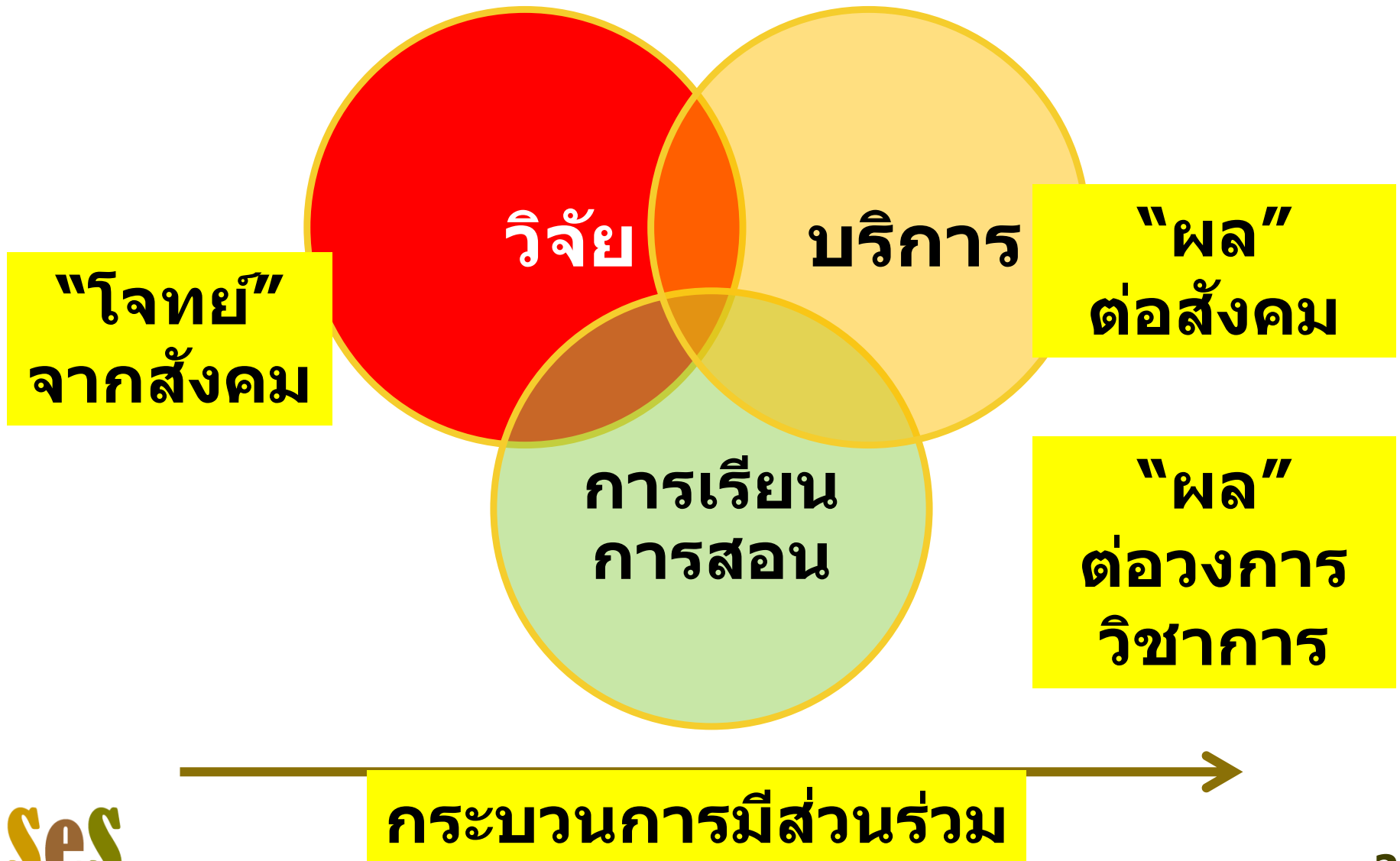

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

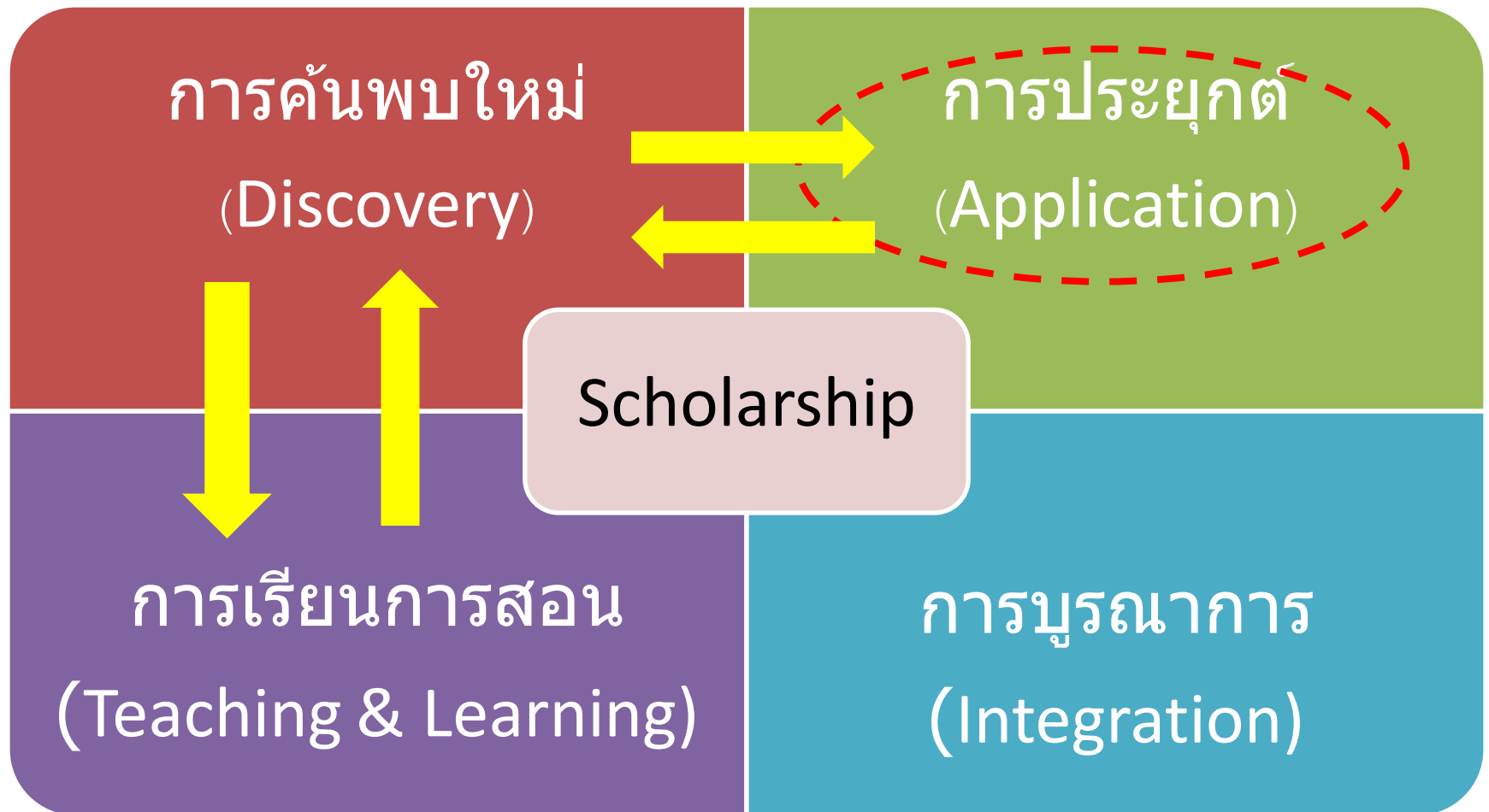
ปิยะวัตติ บุญ-หลง

คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัย ก.พ.อ.

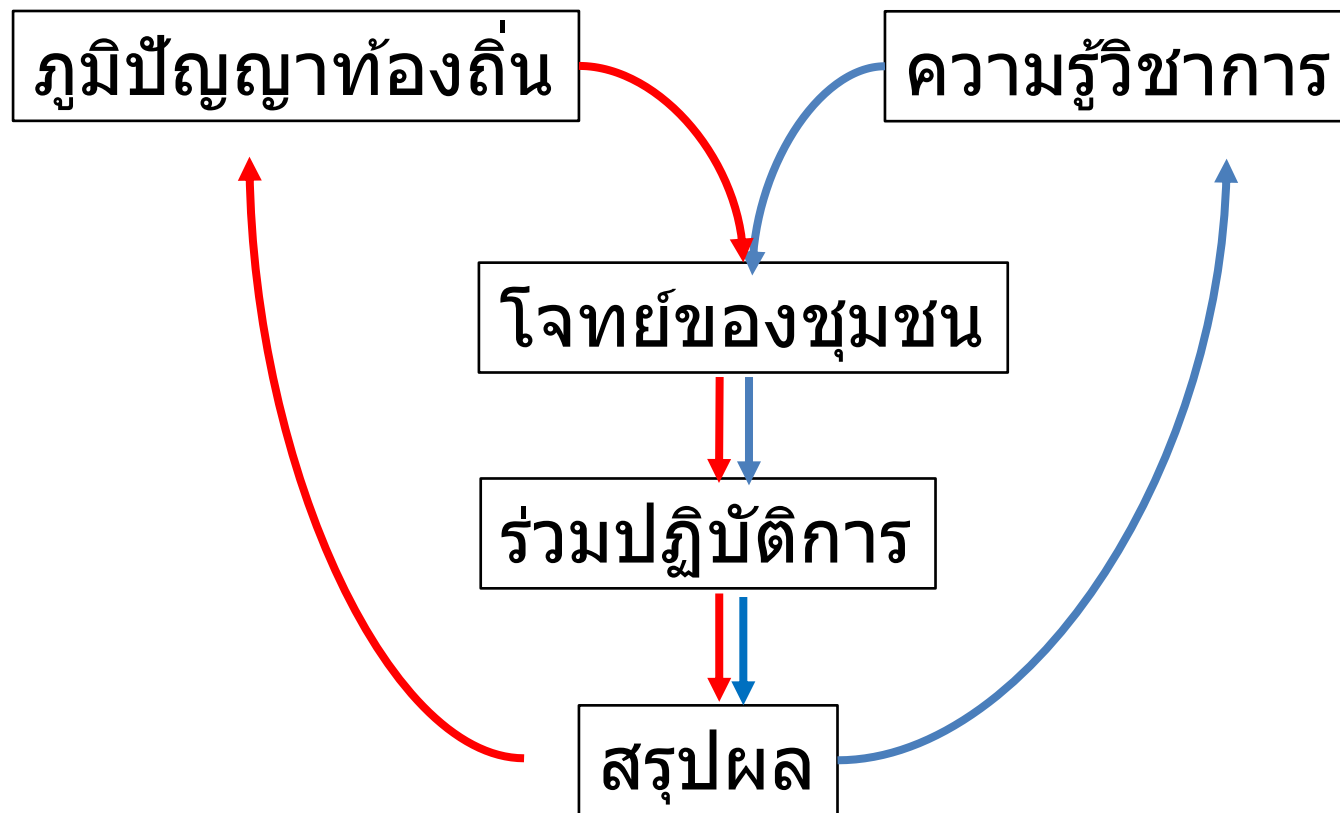
หลักคิด "วิชาการเพื่อสังคม"

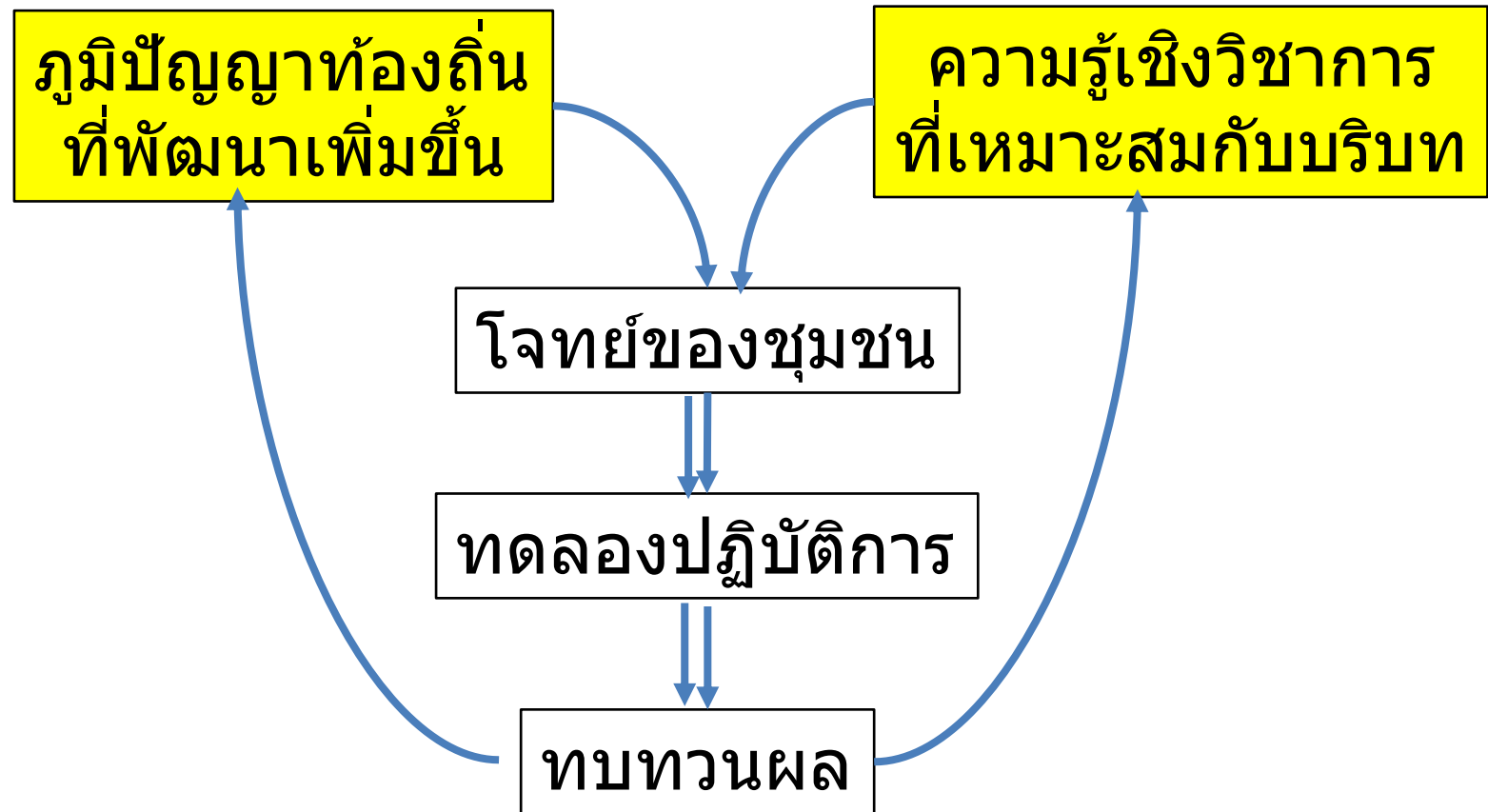
ความเป็นวิชาการ 4 ประเภท (Boyer, 1990)

“เป้าหมาย” ของงานวิชาการเพื่อสังคม

“เป้าหมาย” ของงานวิชาการเพื่อสังคม

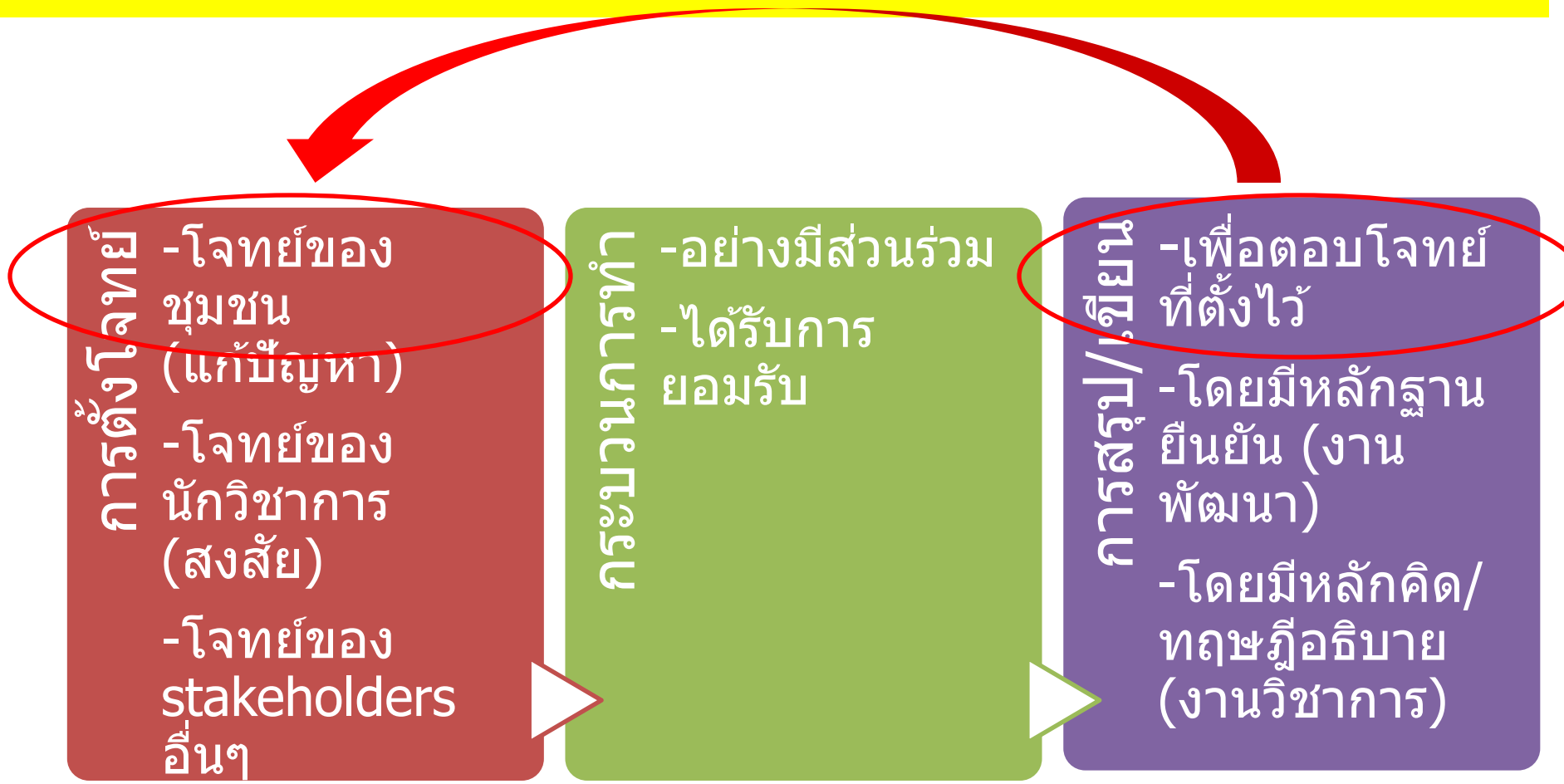
“สังคม” อะไร?

1. “ชุมชน” (ชนบท เมือง ชายฝั่ง กลุ่มที่มีลักษณะร่วม ฯลฯ)
2. “สังคม” (ชุมชน ผู้ประกอบการ SME ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการกุศล ประชาสังคม ฯลฯ)

“ผล” อะไร?

1. ที่เกิดกับสิ่งของ ผลิตภัณฑ์
2. เชิงสถานการณ์ (เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ การเงิน สิ่งแวดล้อม)
3. กับกลุ่ม ผู้นำ องค์กร กติกา การจัดการ
4. กับพฤติกรรมคน ความเชื่อ สำนึก โลกทัศน์ values
5. อื่นๆ?

การสร้างผลงานวิชาการรับใช้สังคม(ชุมชน)

CHECK LIST

การทำงานวิชาการเพื่อสังคม

(TRANSFORMATIVE WORLDVIEW, SWEETMAN, 2010)

1. โจทย์วิจัยมาจากกระบวนการร่วมกับชุมชนหรือไม่?
2. ชุมชนได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน (actively engaged) ในการทำงานหรือไม่?
3. การเก็บข้อมูลและผลของข้อมูลเกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างไร?
4. ได้คำนึงถึงความหลากหลายต่างๆในชุมชนหรือไม่?
5. ผลงานวิจัยได้เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในชุมชนหรือไม่?
6. ผลงานได้สร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงสังคมในชุมชน/นอกชุมชนหรือไม่?

“รูปแบบ” ของผลงานทางวิชาการ (ก.พ.อ.)

1. ผลงานวิจัย
2. ผลงานวิชาการในลักษณะอื่น
3. บทความวิชาการและบทปริทัศน์
4. ตำรา
5. หนังสือ
6. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

6. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

1. สถานการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลง
2. การมีส่วนร่วมและการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย
3. กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
4. ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ใช้
5. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง
นั้น
6. การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมา
7. แนวทางการติดตามและธำรงรักษา

Form + Content + Procedure

1. Form : **how** to tell a story
บทความวิจัย – บทความวิชาการ
ตำรา – หนังสือ
2. Content : **what** is in the story
ผลงานวิชาการรับใช้สังคม
3. Procedure
 - ภายในมหาวิทยาลัย
 - ก.พ.อ. / สกอ.

1. ผลงานวิจัย

- เป็นงานศึกษาหรืองานค้นคว้าอย่างมีระบบ ด้วยวิธีวิทยาการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ และมีที่มาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล คำตอบ หรือข้อสรุปรวม ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการใช้ประโยชน์
- *(ประกอบด้วยเจตย์ การทบทวนวรรณกรรม วิธีการเก็บข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล ฯลฯ)*
- แบ่งเป็น 2 ประเภท
 1. บทความวิจัย
 2. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ต้องมี peer review

ต้องมีการเผยแพร่

2. บทความวิชาการและบทความปริทัศน์

- ผลงานค้นคว้าที่มีระบบและวัตถุประสงค์ชัดเจน ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเป็นงานที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (state of the art) เฉพาะทาง ที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป
- เผยแพร่ในวารสารวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิชาการ (ต้องมี "การบรรณาธิการ")

3. ตำรา

- งานวิชาการที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนทั้งวิชา ซึ่งเกิดจากการนำข้อค้นพบจากการวิจัย จากทฤษฎี และความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวมและเรียบเรียง ประกอบด้วยมโนทัศน์หลักที่เป็นแกนกลาง และมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กัน มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพตามหลักการเขียนที่ดี ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานทางวิชาการ และให้ความรู้ใหม่อันเป็นความรู้ที่สำคัญที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่วงการวิชาการนั้นๆ
- ต้องใช้สอนในรายวิชา

4. หนังสือ

- งานวิชาการที่เกิดจากคืบคว้าศึกษาความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยมโนทัศน์หลักที่เป็นแกนกลาง และมีมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กัน ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานทางวิชาการ ให้ทัศนะของผู้เขียนที่สร้างเสริมความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สาขาวิชานั้นๆ
- ไม่ต้องใช้สอนในรายวิชา แต่ต้องเผยแพร่ไม่น้อยกว่า 4 เดือน
- ประเภท
 1. หนังสือที่นักวิชาการเขียนทั้งเล่ม
 2. หนังสือรวบรวมบทความโดยผู้เขียนคนเดียว (ต้องมีบทนำสังเคราะห์แสดงความเชื่อมโยงระหว่างบท)
 3. *หนังสือรวบรวมบทความโดยผู้เขียนหลายคน (book chapter)*

"คุณภาพ"ของผลงานวิชาการที่ดี

1. มีเป้าหมายชัดเจน (clear goals) – *และคู่ควร*
2. มีการเตรียมการอย่างเหมาะสม (adequate preparation) – *แสดงถึงความเข้าใจในเนื้อหา*
3. ใช้วิธีการที่เหมาะสม (appropriate methods) – *แสดงถึงความเข้าใจในเครื่องมือทางวิชาการ*
4. เกิดผลที่สำคัญ (significant results) – *ผลงานนั้นเพิ่มเติมความรู้ให้กับวงการ และผู้อื่นนำไปต่อยอดได้*
5. นำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (effective presentation) – *เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย*
6. มีการทบทวนวิจารณ์ผลงานของตนเอง (reflective critique) – *เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานต่อไป*